

» Detaylı Arama

YAZARLAR

SON DAKİKA
ANA SAYFA
YAZARLAR
SİYASET
EKONOMİ
FINANS
DÜNYA
SPOR
GÜNCEL
YAŞAM
MAGAZİN
ASTROLOJİ
TEKNOLOJİ
HAVA DURUMU
OMBUDSMAN
ÇİZERLER
Bilişim
Eğitim
TV Rehberi
Tatil

Hasan CEMAL

Avrupa yazıları (4)

Model kavgası, değişim krizi!

Avrupa Birliği krizde! Neyin krizi bu?.. Önce Fransa'yla Hollanda'da yeni anayasaların reddi, arkasından zirvede bütçe kavgası ve kilitleme... Sonra da euro'nun dolar karşısında inişe geçişi...

Günlerdir aynı sorular:

AB'de gidış nereye? Yaşanan neyin krizi? Kökleri ne kadar derinde? Bundan sonra iyice çözülür mü, yoksa toparlanırmı AB? Kafalar karışık.

Ancak, ağaçların üstüne çıkıp bakınca bir noktanın belirginleştiği söylenebilir. Avrupa'da yaşanmakta olan krizin perde arkasında bir model kavgası var. Bu kavgaya belki değişim krizi de denilebilir.

Bu çerçevede Avrupa Birliği için karşılığı aranan bazı sorular akla takılıyor. Amerika'yla, Asya'yla, daha doğrusu bir Çin'le, bir Hindistan'la rekabet edecek ekonomik güce sahip olabilecek mi Avrupa? Küreselleşmenin sorunları ile baş edebilecek mi? Bunun için ekonomide gerekli yapısal ve de radikal reformları gerçekleştirebilecek mi?

Avrupa bunları yapamadı.

Yapamadığı için de işsizlikle doğru dürüst mücadele edemiyor. Bugün Avrupa Birliği'nde toplam 20 milyon işsiz var. Büyüme hızı çok düşük.

Tarım alanında uzun yıllardır reformcu adımlar atılmadığı için AB bütçesinin yüzde 42'si, toplam nüfusun yüzde 5'ini desteklemek için ayrılıyor. Bunun yüzde 22'si de Fransa'ya gidiyor. Başta İngiltere olmak üzere, Hollanda'yı, İsveç'i isyan ettiriyor bu dengesizlik...

İşgücü piyasasının esneklikten yoksunluğu, vergi ve sosyal güvenlik düzenindeki ağırlık ve katılıklar yıllardır ekonomik büyümeyi frenliyor. Küresel rekabette Avrupa'yı zorluyor, geride bırakıyor.

İşsizlik bu nedenle makul bir düzeye indirilemiyor AB'de.

Avrupa, böyle giderse, jeopolitik açıdan gitgide önemsizleşecek, dünya sahnesinde siyasal oyuncu olarak nüfuzunu yitirmeye başlayacak ve küresel siyasette Amerika'dan sonra Asya'yla da aşık atamaz hale gelebilecektir.

AB açısından bütün bu olumsuzlukların altında ekonomi yatıyor. Ekonomisiz adam edemediği için krizde AB. Ve bu konuda iki ülke özellikle eleştiriler oklarına hedef oluyor: Fransa'yla Almanya.

Bu iki ülke özellikle son on yıldır yapısal ekonomik sorunlarını çözemedikleri için kendileriyle birlikte AB'yi de aşağıya çekiyorlar.

İşte model kavgası burada ortaya çıkıyor. Değişim krizi bu çerçevede kendini belli ediyor.

Ekonomik alanda Thatcher'dan beri, Başbakan Blair'le de reformcu raydan ayrılmayan İngiltere şimdi bu model kavgasında liderliğe aday bir ülke konumuna geliyor. Bu açıdan Hollanda, İsveç'le birlikte AB'ye geçen yıl üye olan 10 ülkenin çoğunluğu da bu model kavgasında Blair'in ekonomi anlayışına yakın bir çizgide yer alıyorlar.

Özetle deniyor ki:

İşsizlikle gerçekten mücadele edilecekse, refah düzeyi sistemli biçimde yükseltilecekse, bunun için ekonomik büyümeyi köstekleyen frenlerden kurtulmak şarttır; bunun yolu da AB'de ekonomiyi daha liberal bir raya oturtmaktan geçiyor; başka türlü küreselleşmenin sorunlarıyla başa çıkamaz Avrupa...

Şu sözler, İngiliz Dışişleri Bakanı Straw'un:

"Avrupa'daki bölünmenin düğümlendiği yer şudur: Gelecekle baş edebilecek bir Avrupa mı? Yoksa geçmişin tuzağına düşmüş bir Avrupa mı?"

Model kavgası bu.

Değişim krizi bu sözlerde yatıyor.

İngiltere Başbakanı Blair'in yakın çevresinden olan, halen AB'nin ticaretten sorumlu komiserliğini yapan Peter Mandelson'ın şu sözleri de Avrupa Birliği içindeki 'model kavgası'nın çerçevesini çiziyor:

"Küreselleşmeyi sosyal adaletle evlendirebiliriz. Avrupa'da pazarları daha çok açarak ve ekonomik reformları gerçekleştirerek küreselleşme oyununda 'kazanımlar'la 'kaybedenler' arasındaki uçurumu azaltabiliriz. Bunun için Avrupa'da yeni bir mutabakat bulunabilir."

Avrupa'daki bu yeni mutabakat arayışının tarafları arasında, Fransa ve Almanya'da iktidar yürüyüşünü sürdüren Sarkozy ve Merkel gösteriliyor.

Gerek Chirac'ın yerine geçmeye hazırlanan sağcı Sarkozy ile sonbaharda Schröder'in yerine Başbakanlık koltuğuna oturmasına kesin gözüyle bakılan muhafazakar Angela Merkel, ekonomide daha liberal ve piyasa ekonomisine dönük reformcu anlayışların temsilcileri olarak görülüyorlar.

Ama yine de Fransa'yla Almanya'nın ekonomide daha devletçi, daha sosyal bir raydan çıkarak, daha liberal yeni bir raya oturup oturamayacakları, bunun için gerekli ekonomik ve toplumsal reformları başarıp başaramayacakları, yani bir modelden diğerine geçip geçemeyecekleri henüz bilinmiyor.

Kolay da gözüküyor bu.

Şimdilik öyle anlaşılıyor ki, Türkiye'yi de çok yakından ilgilendiren ve temelinde model kavgası yatan değişim krizi daha bir süre devam edecek. Yanıtlardan çok soruların ve belirsizliklerin ağır bastığı bir dönem olacak bu.

Avrupa yazılarının beşincisi yarı...

h.cemal@milliyet.com.tr

[Yazarın eski yazılarına ulaşmak için tıklayınız](#)

GERİ DÖN

ARKADAŞINA YOLLA

YAZDIR

SAYFA BAŞI

SONDAKİKA

Yazarlar

Taha AKYOL

Avrupa'da 'model' tartışmaları AVRUPA, modellerini tartışıyor. Bir tarafta, ...

Çetin ALTAN

Çalışın, çalışın, çalışın; çalışmayın, çalışmayın, çalışmayın.. Bizim doğum günü tarihinin, artık her yıl bir...

Melih AŞIK

Promosyonlu kurs Samsun'un Kadıköy Camii'nde, 3 bilgisayar, 6 ...

Fikret BİLA

Kutan'dan Gül'e sitem Saadet Partisi (SP) Genel Başkanı Recai Kutan...

Hasan CEMAL

Model kavgası, değişim krizi! Avrupa Birliği krizde! Neyin krizi bu?.. Önce...

Güneri CİVAOĞLU

Çözüm bizde Türkiye insanı, en az İspanya insanı kadar ko...

Abbas GÜÇLÜ

En iyi üniversiteler hangileri? Adaylar için en iyi üniversite, kazanılan ün...

Hürşit GÜNEŞ

Tarım sektörü sorunlu ama dilsiz Türkiye tarım sorununu çözmeden bir yere vara...

Mehmet Y. YILMAZ

Vapurlardan sonra sıra Haydarpaşa'da Haydarpaşa Garı'yla çevresi otel ve ticaret m...

Faik ÖZTRAK

Örkeyle fiyatlar düşer mi? Dünya ham petrol fiyatlarının 60 \$/varile yak...

Hasan PULUR

Parolu kartınızla marke paket kapınızda

Tatil günlüğü (3)
ADALET Ağaoglu'nun
"Damla Damla
Günler"ini ok...

Derya SAZAK

Türkmen cephesi
Irak Anayasası'nda,
Türkmenlerin 3. aslı
unsu...

Meral TAMER

**Kadınlarımızın %
93'ünün pasaportu
yok**
Efes Pilsen tarafından
18 ilde, 1598
birimlik...

**Ece
TEMELKURAN**

Tatile çıkalım!
Sabah erkenden
çıkalım. Daha
seslerimiz gecede...

Güngör URAS

**TMSF'ye
'Ödeyeceğim' diyen
hapse girecek**
Hayyam Garipoğlu,
devletin el koyduğu
21 bank...

Serpil YILMAZ

**Hacı Mustafa
Rahmi'den Mustafa
Koç'a**
Arçelik'in, önceki
akşam Rahmi Koç
Müzesi'nde...

POSTA'dan

M. Ali BİRAND

**Türban ve imam
hatip çözümleri...**
Bitmiyor ve biteceği
de benzemiyor.